

Ekonomka Markéta Šichtařová: STÁT SELHAL

- CZ24 News | 10. června 2021

Krise roku 2008 hodně souvisela s tlakem na enormně nízké úrokové sazby, které vedly k nafouknutí cen cenných papírů a k nezdravé situaci na trhu zejména amerických hypoték.

Hloubka krize 2008-2009 vyvolala společenskou poptávku po levicových řešeních a objevily se názory, že krize byla známkou selhávání kapitalismu. V realitě ovšem byla důsledkem státních zásahů do ekonomiky, které nesmyslně a kontraproduktivně snížily úrokové sazby a umožnily tak naakumulování paralelních nerovnováh v ekonomice.

V rámci této společenské poptávky po levicových řešeních se výrazně změnilo ekonomické paradigma mnoha lidí. Zjednodušeně lze tvrdit, že došlo k výraznému odklonu od individualismu směrem ke kolektivismu. A to je v ekonomické teorii reprezentováno výrazným rozšířením takzvané moderní monetární teorie.

Moderní monetární teorie má některé shodné rysy s marxistickou teorií nadhodnoty (nelze mezi ně rozhodně klást rovnítko, ale některé myšlenkové konstrukce skutečně jsou srovnatelné). Tato teorie ovládla zejména centrální banky, což zase bylo umožněno tím, že do bankovních rad centrálních bank přestali být dosazováni zkušení bankéři a teoretici monetární hospodářské politiky a začali sem být jmenováni právníci či vysloužilí politici. To umožnilo, že tato moderní monetární teorie začala být aplikována v reálném životě.

V důsledku toho po roce 2008 dochází ve zvýšené míře k uplatňování politických teorií v hospodářské praxi. Praktickým důsledkem toho je pak kvantitativní uvolňování, případně uplatňování zelených (a jiných politických) teorií centrálními bankami.

Důsledkem těchto hospodářských politik centrálních bank je historicky bezprecedentní nafouknutí cenové bubliny u cenných papírů, vznik zombie firem, zdražení realit a zestátňování (dané výkupem soukromých aktiv centrálními bankami). Neboli řečeno obecně: Do roku 2021 došlo k naakumulování ještě řádově mnohem větších paralelních nerovnováh a cenových bublin než v roce 2008.

Takzvaná „koronakrize“ nastartovaná v roce 2020 začínala již v roce 2019, kdy ještě o covidu téměř nikdo nic nevěděl. Pandemie pak jen tuto krizi akcelerovala a prohloubila. Stala se dokonalou záminkou, jak ještě vystupňovat státní zásahy do ekonomiky. Došlo tedy k ještě většímu zvýraznění nerovnováh, které již byly naakumulovány před rokem 2020.

Už před rokem 2020 jsme tu měli tyto nerovnováhy způsobené kvantitativním uvolňováním motivovaným moderní monetární teorií:

- Prudké zvýšení takzvané peněžní zásoby,
- Vytvoření bubliny cen akcií,
- Vytvoření bubliny cen dluhopisů,
- Vytvoření bubliny cen realit,
- Vytvoření kvanta takzvaných zombie firem, tedy neefektivních skořápek žijících z dotací a neprodukujících reálné hodnoty,
- Prudké zvýšení zadlužení států, firem i domácností,
- Nastartování vědomé monetizace státních dluhů v eurozóně.

Klasická hospodářská krize vede k odstranění nerovnováh v ekonomice. Takzvaná „koronakrize“ ovšem žádnou z výše uvedených nerovnováh neodstranila, naopak každou z nich ještě víc natlakovala. Koronakrize se tedy sice projevila statisticky poklesem HDP, neprojevila se však ekonomicky katarzí ekonomického prostředí. Podhoubí pro prasknutí výše uvedených nerovnováh se ještě víc rozrostlo.

A jakou podobu má prasknutí jednotlivých výše uvedených nerovnováh?

- Zvýšení peněžní zásoby: snížení reálné hodnoty peněžní zásoby skrze inflaci,
- Bublina cen akcií: propad cen akcií,
- Bublina cen dluhopisů: Propad cen dluhopisů, alias růst výnosů dluhopisů,
- Bublina cen realit: Reality jsou málo cenově pružné směrem dolů, zde spíš mluvíme o podržení jejich hodnoty,
- Existence zombie firem: bankrot části těchto firem, snížení konkurenceschopnosti celé ekonomické zóny,
- Zadlužení států, firem i domácností: nárůst inflace, bankroty některých subjektů, škrtání dluhů, které zničí majetek věřitelů (například důchodců v penzijních fonděch).
- Monetizaci státních dluhů v eurozóně: inflace.

A už jsme doma. Kdyby si tedy někdo kladl řečnickou otázku, co že ty ceny tak blázní a rostou, mohu mu dát velmi neřečnickou a konkrétní odpověď: To jenom představitelé státu, ať už na židlích ve vládě nebo v centrální bance, okleštili kapitalismus a předvedli, proč jeho regulace fungovat nemůže.

Autor: Markéta Šichtařová

Zdroj: <https://sichtarova.blog.idnes.cz/>